

რუსეთ-თურქეთის ომის ფონდი

რუს-001 ძველი ზარბაზნები ვანის ციხეში. (თანამედროვე თურქეთი). ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს ვანის ბრძოლის დროს. თარიღი 1915წ. ზომა 6X4,5სმ. 1ფ.

რუს-002 მოწყალეების დები რაისოვა და კუზნეცოვა. წითელი ჯვრის მესამე ლაზარეთიდან. ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. თარიღი 1915წ. ზომა 6X4,5. 1ფ.

რუს-003 სოფელი დელმანი. (თანამედროვე თურქეთი). კაზარმებთან გზა. ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. თარიღი 1915წ. ზომა 6X4,5. 1ფ.

რუს-004 ქალაქ ხოშაბის ციხე. (თანამედროვე თურქეთი). თარიღი 1915წ. ზომა 6X9. 1ფ.

რუს-005 სოფელი არჩაკი და ტბა არჩაკი. (თანამედროვე თურქეთი). ისტორიული სომხური პროვინციის ვასპურაკანის სამეფოს ტერიტორია. 1915 წელს დაიკავა რუსულმა არმიამ. თარიღი 1915წ. ზომა 6X4,5. 1ფ.

რუს-006 ქალაქ ვანის ციხე. (თანამედროვე თურქეთი). ამჟამად განადგურებულია მეჩეთი და მინარეთის კონუსი. ფოტო, სავარაუდოდ, გადაღებულია ვანის ბრძოლის დროს (აპრილი- ივნისი 1915წ.) თარიღი 1915წ. ზომა 6X4,5. 1ფ

რუს-007 ქალაქ ვანის ციხე. თარიღი 1915წ. ზომა 6X8,5. 1ფ

რუს-008 რუსი ოფიცრები და მოწყალეების დები, ქართველ მღვდელთან ერთად. სოფ. ჯულახი. (თანამედროვე თურქეთი). ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს, სავარაუდოდ, კავკასიის ფრონტზე. თარიღი 18.11.1916წ. ზომა 10X12. 1ფ.

რუს-009 რუსული პოზიციები. I მსოფლიო ომი. კავკასიის ფრონტი. თარიღი 1915წ 1916წ. ზომა 9X6 სმ. 1ფ.

რუს-010 I პოლტავის პოლკის ოფიცრობა. სოფელი მამედ იარდი, (თანამედროვე თურქეთი). ფოტო გადაღებულია 1914-1918 წლების I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. სავარაუდოდ, ერზერუმის ოპერაციის დროს. (28.12. 1915-12.03.1916). თარიღი 1916. 10.18. ზომა 6X4,5. 1ფ.

რუს-011 რუსი და ქართველი ოფიცრები სოფელ საფიანში, სპარსეთში. ფოტო გადაღებულია, სავარაუდოდ, კავკასიის ფრონტის სპარსეთის მონაკვეთზე, როდესაც 1915წელს რუსული არმია შეიჭრა სპარსეთის აზერბაიჯანში. თარიღი 1915. I.II. ზომა 10X12 სმ. 1ფ.

რუს-012 ღოცვა რუსულ პოზიციებზე. ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. თარიღი 1915წ. ზომა 6X4,5. 1ფ.

რუს-013 ოსმალების ზარბაზნების პოზიციების დათვალიერება. შავი-კლდის მიდამოები. თანამედროვე თურქეთი, ქალაქი ვანი. ფოტო სავარაუდოდ გადაღებულია ვანის ბრძოლის დროს. (აპრილი ნოემბერი. 1915წ.) თარიღი 15/12. 1915წ. ზომა 6X4,5. 1ფ.

რუს-014 გუმბიდი. რუსული პოზიციები. ფოტო გადაღებულია 1914-1918 წლების I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. სავარაუდოდ ერზერუმის ოპერაციის დროს. (28.12. 1915-12.03.1916). თარიღი 1915-1916. ზომა 6X4,5სმ. 1ფ.

რუს-015 ს. არდამეთში, ქალაქ ვანის მიმდებარე ტერიტორია, (თანამედროვე თურქეთი). პოლკოვნიკი ნალგეივი ათვალიერებს ოსმალების პოზიციებს. ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს ვანის ბრძოლის პერიოდში. თარიღი 29.11. 1915წ. ზომა 6X4,5სმ. 1ფ.

რუს-016 ქ. სარაიას ქუჩაში მოკლული სომეხი. I მსოფლიო ომი, კავკასიის ფრონტი. ვანის ბრძოლის მსხვერპლი. თარიღი 1915წ. ზომა 6X4,5სმ 1ფ.

რუს-017 ს. არდამეთი. ქალაქ ვანის მიმდებარე ტერიტორია, (თანამედროვე თურქეთი). რუსულ პოზიციების გამაგრება ეკლიანი მავთულებით. ინჟინერი კაპიტანი სახაროვი. ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს ვანის ბრძოლის პერიოდში. თარიღი 25. 09. 1915წ. ზომა 6X4,5სმ. 1ფ.

რუს-018 რუსული პოზიციები I მსოფლიო ომი, კავკასიის ფრონტზე. თარიღი 1915-1916. ზომა 9X6სმ. 1ფ

რუს-019 რუსული პოზიციები I მსოფლიო ომი, კავკასიის ფრონტზე. თარიღი 1915-1916. ზომა 9X6სმ. 1ფ

რუს-020 ჩანჩქერი. ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. სავარაუდოდ, ან ვანის, ან ერზერუმის მიმდებარე ტერიტორია. თარიღი 1915-1918წ. ზომა 9X6სმ. 1ფ.

რუს-021 მისი იმპერატორობითი უდიდებულესობის, თავად დიმიტრი კონსტანტინეს ძის, მეგრელთა 16 გრანადელთა პოლკის პრაპორშიკი კასრაძე. პოლკი 1834 წლის 21 მარტს ჩამოყალიბდა ქართველ გრენადერთა, აპშერის ფეხოსანთა ბატალიონის, 1, 3, 2 და 42 ეგერთა პოლკებისაგან, როგორც მეგრელთა ეგერის პოლკი. 1856 წლის 9 აპრილს გადაკეთდა მეგრელ გრენადერთა პოლკად. 1856 წლის 17 აპრილს მეგრელ ქვეითთა პოლკად. 1860წლის 1 ივნისს მეგრელთა 16 გრენადერთა პოლკად. მონაწილეობდა I მსოფლიო ომში. პოლკში მსახურობთა ბორის შაპოშნიკოვი. სსსრკს მარშალი. თარიღი 1915-1918წ. ზომა 9X6სმ. 1ფ.

რუს-022 ქალაქ ვანის ციხე. (თანამედროვე თურქეთი). ამჟამად განადგურებულია მეჩეთი და მინარეთის კონუსი. ფოტო, სავარაუდოდ, გადაღებულია ვანის ბრძოლის დროს (აპრილი- ივნისი 1915წ.) თარიღი 1915წ. ზომა 6X4,5. 1ფ

რუს-023 ზარბაზნების სროლა შავ კლდეთან ვანის ტბის (თანამედროვე თურქეთი) სამხრეთ ნაპირზე. I მსოფლიო ომი (1914-1918) კავკასიის ფრონტი. თარიღი 1915წ. 15.12. ზომა 6X4,5. 1ფ

რუს-024 რუსი და ქართველი ოფიცრები სპარსეთში, ქალაქ ხოპში. ფოტო გადაღებულია კავკასიის ფრონტზე სპარსეთის მონაკვეთზე, როდესაც 1915 წელს რუსული არმია შეიჭრა სპარსეთის აზერბაიჯანში. უკანა მხარეს დეტალურად ჩამოთვლილია გამოსახულთა პირთა ვინაობა. თარიღი 03.04. 1915წ. ზომა 10X12. 1ფ.

რუს-025 პირველი კავკასიური არმიის ნაწილი ქალაქ ვანის (თანამედროვე თურქეთი) ციხესთან. ფოტო გადაღებულია, სავარაუდოდ, ვანის ბრძოლის დროს. (აპრილი ივნისი1915). თარიღი 1915წ. ზომა 6X4,5სმ. 1ფ.

რუს-026 ჰოშაბის ციხე. თანამედროვე თურქეთი. (სახ. Hosap Kalesi) ამჟამად ოფიციალური სახელწოდება Guzelsu. ქართული სახელწოდება “მშვენიერი წყალი”. ციხე აშენებულია 1643 წელს ქურთი ერისთავის მაჰმუდ

სულეიმანის მიერ. ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. თარიღი 1915წ. ზომა 10X12სმ. 1ფ.

რუს-027 ჰოშაბის ციხე. თანამედროვე თურქეთი. (სახ. Hosap Kalesi) ოფიციალური სახელწოდება Guzelsu. (გუზელსუ) ციხე აშენებულია 1643 წელს ქურთი ერისთავის მაჰმუდ სულეიმანის მიერ. ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. თარიღი 1915წ. ზომა 10X12სმ. 1ფ.

რუს-028 სოფელი ისტიჩამრი (თანამედროვე აზერბაიჯანი). ფოტო გადაღებულია სავარაუდოდ, კავკასიის ფრონტზე სპარსეთის მონაკვეთზე, როდესაც 1915 წელს რუსული არმია შეიჭრა სპარსეთის აზერბაიჯანში. თარიღი 1915წ. ზომა 6X4,5სმ. 1ფ.

რუს-029 ღტოლვილი აისორები და სომხები. აღნიშნული პროცესი დაიწყო 1915 წელს, როცა რუსული არმია პირველი მსოფლიო ომის დროს შეიჭრა ოსმალეთის იმპერიისა და სპარსეთის ტერიტორიაზე. თარიღი 1914-1918წ. ზომა 6X4,5სმ 1ფ

რუს-030 20 აპრილი. რუსების სამადლობელი პარაკლისი, ოსმალების დამარცხების გამო. ფოტო გადაღებულია 1914-1918 წლების I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. სავარაუდოდ ერზერუმის ოპერაციის დროს. (28.12. 1915-12.03.1916). თარიღი 1915-1916. ზომა 6X4,5სმ. 1ფ.

რუს-031 რუსი ოფიცრობა გზად ვანისაკენ. შესვენების დროს. (თანამედროვე თურქეთი). ფოტო გადაღებულია, სავარაუდოდ, ვანის ბრძოლის დროს. (აპრილი ივნისი 1915). თარიღი 1915წ. ზომა 6X9სმ. 1ფ.

რუს-032 მოწყალეების და. ფოტო გადაღებულია 1914-1918 წლების I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. სავარაუდოდ ერზერუმის ოპერაციის დროს. (28.12. 1915-12.03.1916). თარიღი 1915-1916. ზომა 6X4,5სმ. 1ფ.

რუს-033 ჰოშაბის ციხე. თანამედროვე თურქეთი. (სახ. Hosap Kalesi) ოფიციალური სახელწოდება Guzelsu. (გუზელსუ) ციხე აშენებულია 1643 წელს ქურთი ერისთავის მაჰმუდ სულეიმანის მიერ. ფოტო გადაღებულია I მსოფლიო ომის დროს კავკასიის ფრონტზე. თარიღი 1915წ. ზომა 10X12სმ. 1ფ.

რუს-034 ფოტო სახელწოდებით “თვალები”. ვანიდან გამოქცეული სომხები. აღნიშნული ფაქტი მოხდა I მსოფლიო ომის დროს, როცა რუსული არმია შეიჭრა ოსმალეთის იმპერიაში, რასაც მოჰყვა ვანის სომხური მოსახლეობის აჯანყება და დამარცხება. თარიღი 1915წ. ზომა 10X12სმ. 1ფ.

რუს-035 ხის რუსული ეკლესია, სადაც, სავარაუდოდ, მსახურობდა მღვდელი დიმიტრი ვარდიაშვილი. ტაძარი აშენებული უნდა ყოფილიყო 1914-1916 წლებში, სავარაუდოდ, რუსულ-თურქეთის ფრონტზე. ზომა 4X5 სმ. 1ფ.

რუს-036 აჭარელი მეჭიბონე ედჰემ კონახელა სურმანიძე და მოხეტიალე მუსიკოსი ი. ქურხული. ხულო 1948წ. ზომა 9X12სმ. 1ფ.

რუს-037 ჯგუფური ფოტო. მიიღო მღვდელმა დიმიტრი ვარდიაშვილმა რუსეთ-თურქეთის ომის დროს 1916წლის 09.06. სოფელ ტრიპკაში. ზომა 6X9სმ. 1ფ.

რუს-038 რუსეთ-თურქეთის ომის მონაწილენი (1914-1916წწ.) ტიშჩენკო, სმირნოვა, რუდკო. მღვდელ დიმიტრი ვარდიაშვილთან დაახლოვებული პირები. ზომა 6X9სმ. 1ფ.

რუს-039 უცნობი სასულიერო პირი, სავარაუდოდ, რუსეთ-თურქეთის 1914-1916წწ. მონაწილე. ზომა 9X12სმ. 1ფ.

რუს-040 აჭარელი მეჭიბონე ედემ კოჩახელა სურმანიძე. სოფელ კვატიადან. (ყინჩაურის სასოფლო საბჭო). გადაღებულია ი. ქურხულის მიერ ხულოში 1948წ. ზაფხულში. ზომა 9X12სმ. 1ფ.

რუს-041 მღვდელი დიმიტრი ვარდიაშვილი რუსეთ-თურქეთის ომის სახვადასხვა ფრონტზე. ფოტოები გადაღებულია 1914-1916წლების შორის. მღვდელი დიმიტრი ვარდიაშვილი ძირითადად მსახურობდა ერზერუმის და ვანის რაიონების მიდამოებში. სხვადასხვა ზომის ფოტოები. 16 ფ.

რუს-042 ჭიბონზე დამკვრელი სურმანიძე ედემ “ქოჩახელა”. 1951-1952წ.წ. ხულოს რაიონი. ზომა 12,7X17,7. 1ფ.

რუს-043 ცეკვა “განდაგანა”, სესრულებილი მაკარაძე მურმან ღურსუნის ძე. ბათუმის რაიონი, სოფელი ურეხი. 1951-1952წ.წ. ზომა 12X17,3. 1ფ.

რუს-044 ჭიბონების გამკეთებელი და დამკვრელი ირემაძე ოსმანი. ქედის რაიონი. სოფ. ცხომრისი. 1951-1952წ.წ. ზომა 12X17,3სმ. 1ფ.

რუს-045 ჭიბონაზე დამკვრელი სურმანიძე ედემ “ქოჩახელა”. ხულოს რაიონი. ზომა 9X13,8. 1ფ.

რუს-046 ძველი ერევანი. ფოტო გადაღებულია 1914-1916წლების შორის, როცა რუსეთი შეიჭრა ოსმალეთის იმპერიის საზღვრებში. ზომა 23X17 სმ. 1ფ.

რუს-047 ოსმალეთის იმპერიის წარჩინებული ჯგუფი, მარცხნიდან პირველი საიდ ჰალიმ ფაშა (18.01. 1865-06.12. 1921) ოსმალეთის დიდი ვეზირი 1913-1916 წლებში.

რუს-048 ქართველი ჯარისკაცი. სავარაუდოდ რუსეთ-თურქეთის 1877-1878 წლების ომის მონაწილის აღკაზმულობა. ზომა 17,5X23,5სმ. 1ფ.

რუს-049 ტყვეთა სყიდვა. ფოტო რეპროდუქცია. ზომა 24X19სმ. 2ფ.